

ISU

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

**XXII INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
«Modern Scientific Research:
Theoretical and Practical Aspects»**

**May 8-10, 2024
Oslo, Norway**

ISBN 978-617-8427-14-6

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

**XXII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**
«Modern Scientific Research: Theoretical and
Practical Aspects»

Collection of abstracts

May 8-10, 2024
Oslo, Norway

UDC 01.1

XXII International scientific and practical conference «Modern Scientific Research: Theoretical and Practical Aspects» (May 8-10, 2024) Oslo, Norway. International Scientific Unity, 2024. 258 p.

ISBN 978-617-8427-14-6

The collection of abstracts presents the materials of the participants of the International scientific and practical conference «Modern Scientific Research: Theoretical and Practical Aspects».

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 978-617-8427-14-6

© Authors of theses, 2024
© International Scientific Unity, 2024
Official site: <https://isu-conference.com/>

Kovalyova O., Tsybmal I. ETHICAL ASPECTS IN THE PRACTICE OF GENE THERAPY.....	132
Сторчак Г.В., Страховецький В.С., Щедров А.О. РОЛЬ СПАДКОВИХ ТРОМБОФІЛІЙ У ЗВИЧНОМУ НЕВИНОШУВАННІ ВАГІТНОСТІ, СТРАТЕГІЯ ПРИЗНАЧЕННЯ АНТИКОАГУЛЯНТІВ.....	135
Novokhatnia A., Sergienko O., Chernobai A., Khomenko L. THE IMPACT OF LEPTIN ON THE CLINICAL COURSE OF GASTROESOPHAGEAL REFLUX DISEASE.....	140
Yanishen I.V., Savielieva N.M., Khlystun N.L., Siverchuk D.V. STUDY OF THE INFLUENCE OF BIOCOMPATIBLE CONSTRUCTION MATERIALS ON INDICATORS OF ORAL FLUID OF PATIENTS WITH AN ALLERGIC STATUS DURING ORTHOPEDIC TREATMENT WITH REMOVABLE PROSTHESES.....	142
Yudina T. NEUROREHABILITATION FOR POLYNEUROPATHIES: INNOVATIVE METHODS AND RESULTS.....	146
SECTION: MILITARY AFFAIR	
Кримець Л.В., Сидоренко А.В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТІВ НАТО.....	151
SECTION: PEDAGOGY, PHILOLOGY AND LINGUISTICS	
Ренкас Б.О., Бутузова Л.П. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	157
Сирова Г.О., Чаленко Н.М. ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	160
Степанюк А.В., Свідерська Х.М. БІОЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	162

Список використаних джерел

1. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофеева. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.
2. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Педагогіка загальна» / Укладач Т. С. Гужанова. – Житомир, 2019 - 46с.
3. Енергетичний компонент спілкування в сучасному освітньому процесі / Сирова Г.О., Сінайко В. М., Чаленко Н.М. // Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 21 березня 2023 року, Харків, ХНМУ, С. 237-238.
4. Педагогічна майстерність викладачів – актуальне питання військового часу / Маракушин Д. І., Сирова Г.О., Чаленко Н.М. // Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 21 березня 2023 року, Харків, ХНМУ, С. 175-178.

БІОЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Степанюк Алла Василівна

доктор педагогічних наук, професор
Кафедра загальної біології та методики
навчання природничих дисциплін
alstep@tnpu.edu.ua

Свідерська Христина Михайлівна

здобувач вищої освіти
Хіміко-біологічний факультет
sviderskahrusta@gmail.com
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Зміни, які відбуваються у соціальному, політичному, духовному та економічному житті України, загострили потребу в особистості, здатній свідомо та активно визначати спосіб свого життя, нести відповідальність за результати дій і вчинків, чітко визначатись у напрямках розвитку та вдосконалення. Провідним чинником розв'язання цих складних завдань є особистість вчителя.

Разом з тим, існуючі зміни в методології пізнання також вимагають відповідних переорієнтацій в підготовці педагогічних кадрів. Для вирішення цих завдань необхідно визначитись у трьох ключових проблемах професійної підготовки вчителів: “Навіщо пізнавати”, “Що пізнавати”, “Як пізнавати”.

Розглянемо першу проблему. В сучасній методології пізнання змінилися акценти з того “як пізнавати” (технологічний аспект), на те “навіщо пізнавати” (моральний аспект). Все більше науковців схиляється до думки, що розв'язання

цієї проблеми потрібно здійснювати під егідою “Пізнання задля виживання на планеті Земля” [1]. Це підтверджує необхідність орієнтації всіх освітніх систем на формування світогляду нових поколінь, здатних взяти на себе відповідальність за майбутнє планети.

В даний час все більше науковців починає розуміти, що для того, щоб відновити порушений баланс між суспільством і природою необхідно змінити спосіб життя людини, включивши в практику її життєдіяльності екологічні імперативи. Складність ситуації полягає в тому, що ці імперативи діють лише в суспільстві, якому притаманний відповідний світогляд і екологічна свідомість. Формування світогляду, який дозволив би конструювати стосунки з іншими жителями планети Земля на основі сучасного розуміння природи є надзвичайно актуальним завданням, без вирішення якого будь-який підхід до реалізації проблем сталого розвитку суспільства не буде цілісним з позиції педагогічної науки.

Як відомо, сучасна наука не може розглядатись відірвано від соціокультурного фону, на якому вона розвивається [2]. Останнім часом на перший план виходить культуротворча складова змісту освіти, згідно якої при доборі знань необхідно виходити з їх значення в формуванні загальної культури підростаючого покоління, виховання творчої особистості, яка усвідомлює свою відповідальність перед суспільством та природою. В якості головної мети освіти стає нова парадигма, в якій освіта розглядається як невід’ємна частина культури. Формування особистості здійснюється шляхом введення молоді в світ культурного досвіду, створеного в ході історичного розвитку людства, включаючи і його нинішній етап [3; 4].

Більшість культурних традицій базуються на методології антропоцентризму, яка визнає моральні обов’язки лише перед людьми, протиставляючи себе світові природи. Тому антропоцентризм не узгоджується з фундаментальними принципами сучасної етики. В даний час сформувалося усвідомлення того, що людина – це частина природи, яка розвивається одночасно зі всім живим на Землі. Тому, лише стратегія поведінки на основі положень концепції біоцентризму, яка вважає, що не один вид *Homo sapiens* і не декілька видів, а все живе на Землі має право на існування, і що саме вся біота, а не лише людина, повинна стати центром уваги, дозволить сформувати основи поведінки людини в біосфері, адекватної вимогам сьогодення.

Концепція біоцентризму узгоджується з сучасним баченням природничо-наукової картини світу, згідно з яким природа розглядається як система взаємопов’язаних підсистем різного рівня складності, між якими існує субординаційний, ієрархічний зв’язок. Модель нової саморегулюючої “творчої” картини світу охоплює і всі соціальні сфери життя, оскільки поняття “природа” поєднує всебічний взаємозв’язок всіх матеріальних, енергетичних та інформаційних феноменів, включаючи суб’єкт-суб’єктивні відносини. В вузькому тлумаченні слова під природою розуміють її творчо-організуючу силу, тобто динамічний аспект.

На даний час правомірно виділяють три основні різновидності світорозуміння: матеріалістично-детерміністське, трансцендентальне та синергетичне. На нашу думку, світогляд, який базується на синергетичному підході до розуміння дійсності має неабиякі можливості для розкриття сутності організмів як складних інформаційно-біоенергетичних систем. Це дає змогу усвідомити відчуття спорідненості з природою, переконатись, що людина не стоїть над нею, а розчинена в природі, так само як і остання розчинена в людині. Саме розкриття енергетичної та інформаційної сутності реакції-відповіді будь-якого організму на подразнення дозволяє конструювати зміст освіти з врахуванням положень біоцентризму.

Тому ми пропонуємо в межах культуротворчої тенденції освіти діяльнісно-ціннісно-орієнтовану модель природничо-наукової освіти, яка базується на основних законах об'єктивної реальності. Згідно неї людина повинна проїнятися системним мисленням (що поєднує екологічне та біосферне мислення), перейти до рівноправного співробітництва з природою, усвідомити, що не має права піднімати руку на те, що нею не створено, що вона переексплуатує природу, в якій людина запрограмована в основному лише як біологічний вид, без його все зростаючих соціальних потреб. Тому, при вирішенні проблем теоретичного пізнання та практики насамперед необхідно ставити запитання: що це дасть для збереження та примноження життя, для продовження існування (а може і розширення) біосфери? При негативній відповіді будь-яка дія повинна негайно зупинитися і всі зусилля спрямовуватись на пошуки можливих альтернатив. Необхідно формувати знання нового типу, що є синтезом істини та цінностей, те знання, що не дасть розірватися зв'язку, який поки що ще поєднує людство з джерелом його існування — природою. Стратегія поведінки людини в біосфері повинна полягати в гармонійному співіснуванні людини з природою на основі усвідомлення її законів та корегування своєї діяльності згідно до них.

Навчити молодь жити згідно з загальними законами природи, враховувати їх у своїй щоденній діяльності ми можемо лише сформувавши моральні цінності особистості, її відповідальність за збереження природи та цивілізації в цілому. Проте конкретний механізм реалізації цього завдання в доробках науковців та в практиці роботи вищих педагогічних закладів освіти і загальноосвітніх шкіл ще не отримав належного опрацювання.

З метою вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо актуальності та доцільності формування біоетичних знань у школярів та їх готовності до впровадження ідей біоетики у навчально-виховний процес, ми провели анкетування 148 студентів хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Результати дослідження засвідчили наступне: 130 осіб (88 %) вважають, що зміст навчального предмету «Біологія», переконструйований певним чином, може виховувати учнів, 14 осіб (9 %), переконані, що самі наукові факти можуть мати виховну роль, тому вчителю не потрібно докладати зусиль до виховання на уроках, 4 студенти (3 %) думають, що біологія як наука не має

відношення до виховання. 144 (96 %) опитаних вважають, що навчання біології в школі має етичне спрямування. В цілому майбутні вчителі усвідомлюють, що навчання біології пов'язане з вихованням, але не завжди розуміють, як це робити, або пояснюють неможливість виховання браком часу. Для посилення виховного впливу предмету, більшість студентів вважає за доцільне внести зміни в засоби та методи навчання.

Відповіді на запитання «Які саме цінності природи та загальнолюдські цінності доцільно виховувати на уроках біології?» засвідчили, що 44 % респондентів на це запитання не дали відповіді. 56% опитаних серед цінностей природи навели такі: цінність кожного виду живих істот; тваринний та рослинний світи; цінність природи як витока навчання та досвіду для людини; цінність життя та захоплення красою природи; бережливе ставлення до природи; екологічну етику; уявлення про те, що природа цілісна і людина є її часткою. До загальнолюдських цінностей, які вчителі виховують на уроках біології, віднесено: добро; здоров'я; терпимість; толерантність; любов, милосердя; бережливе ставлення один до одного.

Результати опитування дають можливість зробити висновок про те, що лише 56% майбутніх учителів усвідомлюють, які саме цінності вони повинні виховувати на уроках біології. Аналіз уроків, які проводили студенти-практиканти засвідчив, що на навчальних заняттях зверталася увага учнів на цінності природи та здоров'я, але цей процес має декларативний характер та виконується формально. Як правило, студенти проводять урок відповідно до загально методичних положень, які поширюються на будь-який шкільний предмет, та не враховують методичні особливості саме уроку біології. Виховний потенціал предмету не використовується в повному обсязі або використовується як додаток до головного змісту. Уроки з біології, в основному, несуть лише інформаційний зміст. Інтеграція між біологічним змістом та етичним вихованням не здійснюється.

Формування біоетичних знань має аксіологічну спрямованість, тому учитель, який організує навчання біології на засадах біоетики повинен мати певні моральні якості. Для того, щоб мати уявлення про ціннісні орієнтації майбутніх учителів їм було запропоновано написати есе на тему «Сенс життя». Аналізуючи зміст есе ми класифікували цінності за двома категоріями: духовні та матеріальні. До матеріальних цінностей ми відносили такі відповіді: «успішне просування по роботі; матеріальна забезпеченість себе та своїх дітей; щастя своїх дітей; сенс життя шукати не треба, необхідно просто жити; досягти успіху; прожити життя максимально добре, задовольняючи всі свої потреби та ін.». До духовних цінностей, які важливі для опитаних, віднесли: «щастя моїх близьких; духовне вдосконалення та саморозвиток; допомога та необхідність для інших; бути вдячним іншим за їх добро та дарувати добро іншим; дякувати долі за те, що було та за те, що ще буде; дарувати любов, та ін.». Серед студентів духовні цінності в сенсі життя обрало 67% респондентів, а матеріальні – 37%. Наведемо декілька фрагментів з есе «Сенс життя»: «Якщо в тобі відчувають необхідність, якщо ти потрібен комусь, то значить, життя твоє

не позбавлена»; «Основна мета приходу людини в цей світ – духовне вдосконалення»; «Сенс – дивуватися і захоплюватися усім живим на Землі»; «Сенс життя – залишити добрий слід в серцях і душах людей». В цілому, студенти усвідомлюють пріоритет духовних цінностей у житті, але аналіз есе не дає можливість зробити висновок про те, наскільки цінності вказані дійсно реалізуються в житті, а не тільки декларуються. Отримані результати свідчать про внутрішню готовність студентів до реалізації виховних завдань, які постають перед ними в процесі професійної діяльності.

Для діагностики рівня сформованості особистісного ставлення студентів до природи та їх світоглядних морально-ціннісних орієнтацій (рівень особистісного надбання) ми запропонували анкету для виявлення єдності поглядів на природу та мораль. Серед опитаних лише 65 % усвідомлюють важливість біологічних знань у щоденному житті. На запитання: «Чи надає Вам вивчення біології можливість відповідати на запитання: «Що таке життя та за якими законами воно розвивається?», 86 % опитаних відповіли – так; 5% – ні; 9 % не змогли дати відповідь. На запитання «Чи допомогло це відповідати на особисті питання сенсу життя? (свого подальшого життя, призначення та ін.). 11 % відповіли – так; 76 % – ні; 13 % студентів відповіли, що їх такі питання не цікавлять. Частина опитаних сприймають біологію як навчальний предмет, який не пов'язаний із їх реальним життям, перспектив його застосування у щоденній діяльності для себе вони не усвідомлюють.

Відповідаючи на запитання «Що таке добро?» студенти відповіли: «Велика кількість грошей та можливість задовольняти свої потреби» – 3 %; «Можливість жити у злагоді зі своєю совістю» – 44 %; «Досягнення особистого успіху за будь-яку ціну» – 2 %; «Бачити красоту оточуючого світу та намагатись жити за його законами» – 56%. 3 % респондентів вважають, що добро – це, коли ти робиш для іншої людини або для групи людей, або для тварин, або для світу щось гарне, необхідне для них, не вимагаючи нічого натомість. Це те відчуття, яке повинна мати кожна людина.

На запитання: «Що таке совість?» майбутні вчителі відповіли: «Це застаріле поняття – 5 %; «Основна духовна якість людини» – 86 %. 9 % дали інші визначення. На їхню думку, совість – це те, що не дає людині зробити щось погане або допомагає виправитись, коли людина вже зробила щось погане, це те, що тисне на тебе морально, змушуючи стати на вірний шлях, це своєрідний бар'єр, який заважає тобі робити те, що бажається, його можна подолати тільки переступивши через себе.

Загалом у студентів сформовані знання про моральні якості людини, вони проявляли їх по відношенню до інших та самі відчували їх дію на собі. Більшість майбутніх учителів біології розуміє, що оточуючий світ існує не тільки для того, щоб задовольняти їх потреби, в ньому існують певні закони природи, інші істоти та необхідно пристосовуватись до сумісного життя. Спостереження за поведінкою студентів підтвердили, що вони не завжди реалізують ці принципи у повсякденній поведінці, наслідуючи поведінку більшості оточуючих. Їхні думки не відповідають діям, останні частіше

відбуваються рефлексивно. Вони не завжди розмірковують над своїми вчинками та не аналізують їх, хоча в них і склалось в цілому позитивне мислення про світ та роль людини в ньому, але носить воно теоретичний характер та не підкріплюється стійкою поведінкою.

Однак, аналіз методичної літератури засвідчив, що існує суперечність між змістом методичної підготовки вчителя та завданнями, які йому необхідно вирішувати в процесі практичної діяльності. Для вдосконалення змісту підготовки майбутнього вчителя нами розроблено вибірккову навчальну дисципліну “Біоетика”, метою якого є виховання у студентів усвідомленого морального ставлення до усіх живих істот і діяльнісно-благоговійного ставлення до людського життя та формування умінь застосовувати біоетичні знання у майбутній педагогічній діяльності з метою формування біо(еко)центричного типу мислення школярів. Ця дисципліна в даний час успішно проходить апробацію на нашому факультеті.

Список використаних джерел

1. Степанюк А. В. Методологічні основи формування цілісних знань школярів про живу природу. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 1998. 164 с.
2. Гершунский Б. С. Философия образования. М.: Московский психолого-социальный институт, Флинта, 1998. 432 с.
3. Овчарук О. Компетентність як ключ до оновлення змісту освіти. Стратегія реформування освіти в Україні. К.: “К.І.С.”, 2003. С.13-41.
4. Родигіна І. Діяльнісний підхід до формування базових компетентностей учнів. Біологія і хімія в школі. 2005. №1. С.34-36.

АУДИТАТИВНЕ СПРИЙНЯТТЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ НАБУТТЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Верещак Оксана Павлівна

асистент

Кафедра мовної підготовки

oksana.vereshchak@donntu.edu.ua

Донецький національний технічний університет

м. Луцьк, Україна

Актуально мультимедіа вносить свої корективи в процес набуття комунікативної компетентності на занятті з іноземної мови. Усне спілкування стає чутним і видимим, планованим і контрольованим. Учні вчаться експериментувати і використовувати свої власні когнітивні процеси свідомо та цілеспрямовано для вивчення мови. Завдяки мультимедіа міжкультурна комунікація стає більш доступною та зрозумілішою, зменшується різниця у викладанні іноземної мови (у разі, коли викладання відбувається поза мовним

Collection of abstracts
XXIII International Scientific and Practical Conference
«**Problems of Science and Technology: the Search for Innovative Solutions**»
May 15-17, 2024
Munich, Germany

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:

Sole Proprietor Viktoriia Tsiundyk

E-mail: info@isu-conference.com

URL: <https://isu-conference.com/>

Certificate of the subject of the publishing business: ДК №7980 of 03.11.2023.

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY